

БІЛЕ НАСЕЛЕННЯ НЬО ЙОРКУ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ МЕТОД ШКІЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Нью-Йорк. — В понеділок 14-го вересня почався страйк білих дітей в цьому місті, який спричинив те, що 275 638 учнів і учениць білих батьків на з'явилися в школі на знак протесту проти зарадження шкільної влади, яка вирішила, щоб для повного об'єднання шкіл автобусами довозили до деяких шкіл білих, а до деяких кольорових учнів. Проти цього зарадження два товариства, а саме Об'єднана Рада для кращого виховання і Координаційна Рада Батьків і Платників Податків, запропонували і вирішили, щоб 14 і 15 вересня білі діти не пішли до школи. Страйк тривав і в вікторію 15-го вересня, і організатори шкільного страйку сподіваються, що в наступні дні більше білих дітей не з'являться в школі. В першому дні 27% білих учнів не з'явилися в школі; в деяких школах відсоток страйкуючих був більший, в деяких менший, вагаючись між 30.9 і 14.5 відсотка. Одна бруклінська школа взагалі не мала наванчання в понеділок, хоч до неї не довозили дітей. В двох інших бруклінських школах з'явилися учні тільки в 10-ох відсотках. Зате негритянські діти, які мали доїжджати до шкіл із білими дітьми, радо виконали зарадження шкільної влади. Негритянські і порторіканські батьки висловили задоволення із зарадження шкільної влади, бо їхні діти з'явилися першими в школу після білих дітей. Деякі ці шкільні будинки є кращі і мають краще шкільне влаштування в порівнянні із шкільними будинками, що є в чисто негритянських районах. Голова Шкільної Ради Джеймс В. Доноуен заявив, що він проситиме міських прокураторів, щоб вирішили, чи організатори шкільного страйку не провинилися проти законів. Він сказав, що просять про переведення слідства поширити також і на той шкільний страйк, який організували білі батьки негритянських дітей на те, щоб припинити шкільну інтеграцію в Нью-Йорку. На думку Доноуена шкільний страйк заслуговує не лише на догану. Такий страйк є змовою на те, щоб пошкодити навчання в школах, є конспірацією на те, щоб знизити шкільне навчання. Тому судова влада повинна зайнятися цією справою і заробити такий спосіб боротьби проти зарадження шкільної влади. Страйк є недопустимий без огляду на те, чи його організує негритянська меншість, чи біла більшість. Доноуен заявив, що він старатиметься, щоб шкільний страйк був заборонений законом. Суперінтендент шкіл д-р Калвін Е. Гросс сказав, що двоєденний шкільний страйк коштуватиме місту \$2 200 000, бо стійте зменшити на стільки свою допомогу місту внаслідок того, що з'явилися менше в школах дітей. Д-р Гросс закликав батьків припинити страйк та дозволити своїм дітям відвідувати школи. Страйк має закінчитися по двох днях, але вже тепер повідомляють, що деякі білі батьки вирішили не посылати своїх дітей до шкіл в негритянських районах і думують, що вони організують приватні школи. Вже зроблено заходи, щоб відкрити приватну школу в четвер 17 вересня в Джексон Гайтс в Квінсі Голова Координаційної Ради Батьків і Платників Податків — пані Розмарі Ганніг сказала, що їй дивно, що Доноуен тепер так гостро виступає проти бойкоту шкіл білими, але мовчав, коли виступав проти чорних дітей, які бойкотували чорні діти школи.

Джансон проти Голдвотерова плану про зменшення податків

Вашингтон. — Президент Джансон на пресовій конференції в Білому Домі виступив проти плану сенатора Голдвотера зменшити прибуткові податки впродовж найближчих п'ятих років на 25 відсотків, бо важко було б вже тепер передбачити, які будуть прибутки і видатки державної скарбниці в найближчих п'ятих роках. Президент виявив, що він обговорюватиме справу зменшення прибуткових податків зі своїми фінансовими дорадниками і зробить відповідні рекомендації в січні 1965-го року, коли представлятиме в Конгресі новий бюджет. Президент виступив також і проти заяви сенатора Голдвотера про те, що демократичний уряд знов викликає актус кризи в закордонній політиці на те, щоб здобути голоси американських виборців. Джансон сказав, що американський нарід зрозуміє заяву сен. Голдвотера як зазіхання на виборчий кампанії, але за кордоном могли б зрозуміти твердження республіканського кандидата на президента.

Комісія Воррена цього тижня передає свій звіт Президентові

Вашингтон. — Голова окремої Комісії, яка мала вивчити справу вбивства президента Кеннеді 22-го листопада 1963-го року — головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен повідомив, що вже цього тижня ним очолювана Комісія передала 700-сторінковий звіт із своєї праці президентові Джансонові. Дехто гадає, що Президент зарядить, щоб вже до 27-го вересня цей звіт був опублікований в окремій книзі, але інші особи, що стоять близько до Білого Дому, гадають, що книжка зі звітом повинна бути опублікована в грудні.

В АМЕРИЦІ

● Пенсильвійська хімічна лабораторія випробувала нову зброю проти шкур, які є дієюною лезвою в деяких містах. Ця хімічна отрута є дешевою, сильною, діє швидко, і, що найважливіше, вона трієть тільки шкур, а інші дики і домашні тварини від неї не гинуть. Отже собаки, коті, свині, кури, навіть миші не гинуть від цієї отрути, що називається "Ретікейт", і що її виробує лабораторія МекНіла у Форті Вашингтон, Па.

● Американський посол в Об'єднаних Націях Адлей Е. Стивенсон, промовляючи на конференції губернатора у Міннеаполісі, Міннесота, твердив, що ЗДА ведуть таку саму закордонну політику, починаючи від Ф. Д. Рузвельта, і тому неслухняно сен. Голдвотер домагався, щоб цю політику змінили та ввели її в агресивну дусі.

Протикастрівські повстанці помилково напали на еспанський корабель

Панама. — Представник кубинських емігрантів-повстанців проти режиму Кастро на Кубі, заявив у понеділок, що повстанці напали на корабель під кубинським прапором. Виявилось, що це був еспанський корабель "С'єрра Аранзазу", посміщено на 1,600 тонн, який віз для Куби часник і ковдри та ін. Поцілений, можливо, якоюсь торпедою, той вантажник загорівся біля східного берега Куби. Двадцять осіб з палаючого транспортного уртували данський корабель і висадили їх на одному з островів Багамської групи. Трос з еспанськими залозами померли, шестеро поранені, а одинадцять матросів залишилися неушкодженими. Кубинська протикастрівська команда помилково прийняла еспанський корабель за один з найбільших кастрівських кораблів "С'єрра Маестра", який минулого тижня пройшов через Панамський канал у напрямку на комуністичний Китай, куди поїз великий вантаж цукру. З Каракасу, Венесуела, повідомляють, що біля Багамських островів інша антикастрівська група заатакувала корабель, який плыв до Куби з Канади. Той червонокубинський корабель "26-го липня" віз худобу. Його заатакували кубинські повстанці, які мають свій штаб у невідомому місці в районі Карибського моря.

Демократи планують перемогти Голдвотера

Денвер, Колорадо. — Сенатор Гюберт Г. Гомфрі, демократичний кандидат на віцепрезидента, закликає демократичних виборців до того, щоб в дні 3-го листопада не тільки перемогли республіканського кандидата сенатора Голдвотера, але і до такої перемоги, яка дала б демократів 50,000,000 голосів, а республіканці мали б дістати тільки 25,000,000. Президент Ф. Д. Рузвельт дівав був в 1936-му році 60.8 відсотка всіх вибраних голосів, яких тоді було 45'600,000. Число активних виборців в 1960 році становило 68,840,000, тому цього року воно могло б збільшитися до 75,000,000, якщо збільшиться число виборців. Демократи рахують на те, що частини республіканців голосуватиме на них, бо не хочуть підтримувати консервативного Голдвотера. Але за те частини південних демократів голосуватиме за Голдвотера тому, що арізонський сенатор є проти закону про охорону громадянських прав. Сенатор Гомфрі закликав демократів до активної виборчої кампанії.

Урочистий поклін Тарасові Шевченкові передбачений у програмі Союзного Дня на Союзівці

Союзівка, Кергонскон, Н. Д. — В рамках традиційного великого осіннього Союзного Дня, що відбувається кожного року на цій Оселі УН-Союзу, буде проведений в цьому році в неділю дня 20. 17 вересня в Джексон Гайтс в Квінсі Голова Координаційної Ради Батьків і Платників Податків — пані Розмарі Ганніг сказала, що їй дивно, що Доноуен тепер так гостро виступає проти бойкоту шкіл білими, але мовчав, коли виступав проти чорних дітей, які бойкотували чорні діти школи.

Концерт в честь Тараса Шевченка буде в Сан Франсіско

Сан Франсіско, Каліф. За старанням місцевого Відділу УККА відбудеться тут о 2-й годі по полудні 20-го вересня 1964 р. в Голден Гейт Парку концерт в честь Тараса Шевченка. Концерт цей розрахований на численну публіку (приблизно три тисячі осіб), яка відвідує цього року концерти, що відбуваються з рамені міста Сан Франсіско кожної неділі. Від Управління Сан Франсіско буде промовляти мейор, або один з його помічників. Від Комітету Поневолених Націй промовлятиме Мілан Лепитич. Святом-концертом проведиме Данило Марчинши. Великою атракцією для буде виступ на цьому концерті міської духової оркестри, яка виконає низку українських музичних творів. Композитор Роман Лесик з Клівленду, Огайо, зоркестрував укр. музичні твори для цього концерту. Місцева група танцюристів під проводом п-ні Ольги Вермонт виконає сім українських нацтанків. У зв'язку з цим концертом Екзекутива Відділу УККА видала друком гарну програмку концерту, у якій є коротенька стаття про Шевченка, репродукція його портрета та світлина його пам'ятника в Вашингтоні.

Відкриття виставки будин Аркадії Оленської-Петришин відбулося в Нью Йорку

Нью-Йорк. — В понеділок 14 вересня відбулося тут в галерії Боллі пр 786 Медісон-Евню, на започатку а н н я осіннього сезону відкриття виставки нових малюнків Аркадії Оленської-Петришин, однієї із видатних репрезентативних абстракціоністів в українському малюванні. Після першої її індивідуальної виставки, що відбулася в цій же галерії в січні минулого року і привернула увагу американської місцевої критики, це вже друга виставка Оленської-Петришин і охоплює вона 28 нових малюнків і 8 праць, виконаних разом з працями інших мистців у шостому річницю "Нових поезій", що його приготував до видання нью-йоркська група поетів.

Пісковий "мур" у південному В'єтнамі

Вояк з американської летунської бази в Південному В'єтнамі будує "мур" із міпків з піском для охорони летовища перед есентуальними нападами чи то комуністичних партизанів чи то зрештованих південнов'єтнамських воїнів.

ЗДА закликають військовиків у Південному В'єтнамі — припинити взаємні спори

Вашингтон. — Державний секретар Дін Ракс виявив на пресовій конференції в минулий понеділок 14 вересня, що американський уряд звернувся до південно-в'єтнамських лідерів припинити взаємні суперечки та з'єднатися для найважливішої місії — поборовація комуністичних партизанів. Державний секретар підтвердив рішення ЗДА підтримувати уряд генерала Нгуєна Хана в його боротьбі проти комуністів та звернувся увагу, що хоч у Південному В'єтнамі від довгого часу нема політичної стабілізації і спокою, проте не одна тамошня група не виявляє бажання переговорювати з комуністами на базі програми про неутралізацію країни. Дін Ракс поклав на свою промову, що її вилосил того самого дня на форумі Економічного Клубу в Дітроїті. У тій промові Ракс розглядав проблему міжнародного комунізму. Він признав існування "аспірацій багатьох мільйонів людей під комуністичним правлінням до якоїсь зміни", але водночас заявив, що коли визволення поневолених націй має прийти мирним шляхом, то не можна згорі виключати, що між ЗДА і СССР можна досягти порозуміння для добра світового миру, як це — вказав він — було з атомовим договором та встановленням "гарячої лінії" між Вашингтоном і Москвою. Не називаючи сенатора Голдвотера за іменем, Ракс полемізував з ніби-то голдвотерівською тенденцією — збудувати мур між війсьним і комуністичним світами. Як на приклад "еволюції", що її переходять деякі комуністичні країни, Ракс вказав на Югославію, яка не приступила до Варшавського пакту і розбудувала свої торговельні зв'язки з Заходом. Ракс таврував "нетерпимість", з якою дехто ставиться до американського комуністичних взаємин.

Шукають компромісу в справі залеглих внесків до каси ОН

Об'єднані Нації. — На Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, сесія якої починається 10 листопада ц. р., найважливішою справою буде вирішення, що зробити із державними, які залегали таку попку поважну суму до каси Об'єднаних Націй, що підпадають під категорію, про яку говорить 19 стаття чартеру ОН: що коли довг членської держави до каси ОН перевищує дворічні членські внески, та держава втрачає право голосу в ОН. Довг членських держав до каси ОН перевищує вже суму 122 мільйони дол. З того Совети залишили 54 мільйони, за ними Франція 16,143,000 дол., та третью частину стоїть Вільний Китай, довший 14,426,000 дол. Совети, Франція і всі комуністичні сателіти відмовляються заплатити належність, що на-роєла з титулу коштів на мирній місії ОН на Середній Схід і Конго. Вони твердять, що ті місії були "нелегальні", бо вирішені Генеральними Асамблеями, а не Радою Безпеки ОН. Совети визнають рішення тільки Ради Безпеки, де вони мають право "вето". Совети загрозили, що коли вони будуть позбавлені права голосу, то виступлять з Об'єднаних Націй, що якраз всіх великих звеличників тієї установи, яка в тому випадку, мабуть, розлетілася б. Голова С. О. Адебо з Нігерії, який є головою 21-членної Комісії, що займається цією справою, виготовив компромісовий проєкт, за яким всі мирові місії ОН будуть вирішувати спеціальною Комісією, яку вибиратимуть частинно Генеральна Асамблея, та частинно Рада Безпеки.

Молодий український науковець із ЗДА виступав із доповіддю на XI Міжнародному Конгресі Прикладної Механіки

Мюнхен, Західна Німеччина. В 11-му Конгресі Прикладної Механіки, який відбувається під патронатом різних держав світу що чотири роки і який проходить тут в дніях 30-го серпня до 5-го вересня ц. р., брав участь разом з іншими американськими науковцями молодий український науковець з ділянки прикладної механіки інж. Лев Добрянський з Нью-Йорку. Інж. Добрянський читав на одній із сесій цього Конгресу свою доповідь на тему "Нова теорія тілової синтези механізму", яка становить частину його докторської праці. Доповідь інж. Добрянського буде публікована в Наукових Записках Конгресу. У названому Конгресі брали участь науковці з усього світу, в тому кільконадцять з Советського Союзу, усі надіслані з Москви, Ленінграда чи інших російських на-Уганди.

УКРАЇНЕЦЬ ПОКАВ УЧИТЕЛЮВАТИ В АФРИЦІ

Вінніпег, Канада. — Випускник Альбертського університету, педагог із двадцятирічною практикою, Степан Скуба, підписавши відповідну угоду, виїхав до країни Уганди, в Африці, де буде викладав в педагогічній Колегії. Дотепер С. Скуба був директором школи у Ардмор, Бонівільського відділу. Два його брати працюють також у шкільноосвітній ділянці. Степан Скуба вже прибув до граду чи інших російських на-Уганди.

ПАПА ВІДКРИВ ТРЕТЮ СЕСІЮ ВСЕЛЕНСЬКОГО СОБОРУ

Рим. — Папа Павло VI відправив в минулий понеділок 14 вересня ц. р. Понтифікальну Богослужбу при головному вітварі собору Святого Петра, за обрядом, що ним не користувалися від 12-го століття. Папі асистували три кардинали і 21 високих духовників, у присутності понад 2,500 кардиналів, архископів, єпископів, ігуменів монаших Чинів та запрошених обсерваторів. Між обсерваторами був уперше архимандрит Андре Скірма, представник Царгородського патріарха. Після Богослужби Папа вилосил довгу промову латинською мовою, якою офіційно відкрив 3-тю сесію Другого Ватиканського Собору. Папа проголосив той Собор Вселенським. У своїй промові Папа вказав на "найважливішу і найделікатнішу" місію, що її має Вселенський Собор, а саме — встановлення меж між колективною відповідальністю спископис та відповідальністю Папи за долю Церкви. У своїй промові Папа червоною ниткою ішла провідна думка: коли з одного боку треба пристосувати Христову Церкву до змін, що зашли в новітньому світі, то з другого не можна робити це радикальними засобами і з порушенням освяченої традиції і святих принципів Церкви. Між ними Папа назвав зверхність Папи, як наступника Петра I, що його поставив Христос у провіді Церкви. Кажучи про найвищу ціль — з'єднання всіх Християнських Церков — Папа ствердив існування те поважних перешкод. Він запевнив, що "нашою ціллю і нашою надією є те, що одного дня зможемо відсути всі перешкоди, всі непорозуміння, всі вагання, які тепер все ще перешкоджають нам, щоб почуватися, як одно серце і одна душа у Христі і Його Церкві". Тому Папа закликав до терпеливості, взаємного зрозуміння та до віри в добру волю Католицької Церкви. Папа прославляв ролі своєї попередників, Папи Івана XXIII, який заініціював і скликав Другий Ватиканський Собор. Вітаючи всіх приїзних, він зокрема вітав та здоровля представників інших Церков, як теж навіть несприятелів. Закінчив Папа свою промову благословенням в ім'я Христа, Пречистої Діви та Апостолів Петра і Павла.

Тіто перебуває на відвідинах у Мадярщині

Будапешт. — Югославський диктатор Тіто прибув на приїзді минулого тижня до Будапешту з 6-тижневими відвідинами до комуністично-мадярської прем'єра Яноша Кадара, свого особистого приятеля ще з часів, коли лідером мадярських комуністів був Імре Надь. Описав розстріляний більшовиками за очолення мадярської революції. Тіто і Янош Кадар перевели в минулу неділю свою першу дві і пів години ділову розмову. За пресовими коментарями — вони негтайно погодилися щодо потреби тіснішої співпраці між Югославією і Мадярщиною в ділянках господарській і культурній, однак не могли узгодити свої становища щодо советско-китайського спору. Тіто стоїть на становищі подібним, як покійний італійський лідер Пальміро Тольятті, що скликав Тіто тепер з'їзд різнонаціональних комуністичних провідників невіддалено доведе до формального розколу в міжнародному комуністичному світі, — тому він протривав запропонованому Советами з'їздові 25-ох компартій на половину грудня ц. р. Зате Кадар підтримав Хрущова в цій справі і йде йому на руку в його кампанії проти китайських комуністів, дарма що не Кадар, а Тіто був і с в очах китайських комуністів "ворогом число 1", як перший комуністичний "ревізіоніст", що "затрив" інших комуністів своїм поганим прикладом.

Китайські комуністи переводять "чистку" серед своїх "ревізіоністів"

Гонг-Конг. — З комуністичної літератури, яка наспіла до Гонг Конгу, виходить, що провід китайської компартії, який веде палку кампанію проти капіталістичних тенденцій в Советському Союзі та "ревізіоністів" серед більшовиків, які ніби завертають в сторону капіталізму і шукають згоди з ЗДА, — має поважний клопіт з "ревізіоністами" у власних рядах. Різні комуністичні часописи поведи гострі атаки проти кількох професорів високої Партиї Школи в Пейпінгу, закладаючи їм зворот в сторону "спонтанного капіталізму". Деяким комуністичним теоретикам закидається, що вони сприяють замиренню з російськими комуністами та іншими комуністичними "ревізіоністами" на базі визнання теорії про ступіневе занепадання розбіжностей між націоналізмом і соціалізмом. Ортодоксній комуністичній теоретик, що їх "папою" є Мао Тсе-тунг, визнають далі, що класова боротьба продовжується і що мусить довести до війни між "робітничим" світом і капіталізмом. Не відомо, кого саме і в якій спосіб "вичистили" в Комуністичному Китаї, але всі позначки вказують на те, що й комуністичний світ не є вже монолітом, а вилася мозаїка поглядів.

У СВІТІ

● Індія зможе сама прохарчувувати щойно від 1971 року — заявив в індійському парламенті міністер хліборобства. Він дякував публічно Америці за швидку поміч, коли Індія гротить голод: у вересні, жовтні і листопаді цього року ЗДА вилосил Індії разом 1,800,000 тонн пшениці.

● 1,550 миль по Дунаї переїхали 9 американських студентів у 4-х човнах індійського типу. Вони виплили були 21 червня ц. р. з Ульму в Західній Німеччині і в минулому тижні доплили до Чорного моря. У тій своїй подорожі вони перепливали територію Західної Німеччини, Чехословаччини, Югославії, Мадярщини і Румунії. Американські студенти переправили човни, розвозили вагри на берегах Дунаю. Місцеві селяни скрізь вітали їх дуже гостинно.

● У Польщі заступник міністра здоров'я д-р Ян Руткевич ствердив публічно, що в комуністичній Польщі страшенно зросло газ.

СВОБОДА

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUND 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх членів від публікації матеріалів, які порушують моральні та етичні принципи. Матеріали, які не відповідають цим принципам, не будуть надані до друку. Редакція не відповідає за зміст матеріалів, які надані до друку. Редакція не відповідає за зміст матеріалів, які надані до друку.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Українські виборці

Коли велика більшість новоприбулих українських імігрантів стали вже американськими громадянами, коли затерлися різниці між "старими" і "новими" імігрантами, коли зросли кадри вихованої в американських школах української молоді й покращилися матеріальні умовини більшості американсько-українських людей, — зросло бачення зацікавлення американськими справами взагалі та політичними партіями й політичними відносинами в Америці зокрема. Ясно, що це зацікавлення ще більше у виборчому році, бо й українська громада не може стояти поза загальною впливовою кампанією, що її відіграють американські преса, радіо й телебачення. Тому починаючи з розмови невеличких кількостей людей із табору „моя хата скраю“ — український загальний в ЗДА живий цікавляться президентськими виборами, кандидатами, партійними платформами.

Виборчий час актуалізує як внутрішню, так і закордонну політику держави. Справа податків, фінансової політики задля забезпечення тривалості доллара, зарплати праці і безробіття, соціальної безпеки, медичної опіки для старших віком осіб, будови нових шкіл і побільшення вчителівських кадрів, фінансування нової сітї шляхів — усі ці і інші питання за ділянки суспільної опіки, економіки і культури мусять цікавити кожного з нас, бо це життєві справи.

Але поруч із цими важливими справами нашого американського будня існують ще інші, ширші, які стосуються не тільки будні, але й тих причин, які прогнали нас з України і наклали на нас обов'язки, що їх не вільно викидати: поширювати правду про Україну, приділяючи українській визвольній справі прихильності, боротися — по зможі сил — проти російського комуністичного імперіалізму, проти російсько-більшовицького режиму і його політики „злиття націй“. Це ті справи, які тісно пов'язані із міжнародними відносинами та американською закордонною політикою. Як американські громадяни, маємо не тільки право, але й обов'язок впливати на закордонну політику цієї країни по лінії, яку вважаємо за найправильнішу для добра Америки й України. Живемо в часах, коли інтереси обох цих країн збігаються; основний принцип американського політичного світогляду — „світ не може бути наповнений війною і наполовину невільним“ — стосується саме й України. Воротом число 1 для Америки, як і для України, є російсько-комуністичний імперіалізм, сполучений з його негациєю Бога й основних принципів етики.

Тому американсько-українські виборці не можуть погодитися із підходом до Сходу Європи, як до російського великодержавного моноліту, з яким треба співжити і співпрацювати за всяку ціну. Не тільки як українські, але й як американські патріоти ми маємо право і обов'язок ставитися критично до політики, яка нехтує самим існуванням українського народу в СРСР та його гоним до волі, нехтує плебісцитом, переведеним в Україні у роки її визвольної війни й революції і базує світовий мир і майбутність Америки на співжитті з ворогом вільного людства. Це не значить, що американсько-українські виборці раді б штовхнути Америку до війни проти СРСР. Атомової війни не прагне ні одна твереза людина у світі. Але поміж війною і пристосуванням існує ще широка смуга можливостей яких досі не використовували ані демократичний ані республіканський рід. Нашим завданням у теперішньому передвиборчому часі є активна участь в політиці звернути увагу на ці можливості та на потребу їх використання.

Розкол поглиблюється

Советське пресове агентство ТАСС повідомило 29-го серпня, що „Президія Верховного Совету РСФСР постановила перейменувати місто Ставрополь Куйбишевської області в місто Тольятті“. Це зроблено для того, щоб „увічнити пам'ять видатного діяча італійського і міжнародного комуністичного та робітничого руху, друга Советського Союзу, Паламіро Тольятті“. 4-го вересня провід італійської компартії опублікував своєрідний заповіт Тольятті, написаний ним за кілька днів до смерті. Якщо той заповіт був уже відомий товаришам у Кремлі, то смерті Тольятті в СРСР могла статися не обов'язково внаслідок хвороби. В листі — заповіті Тольятті гостро виступив проти атак Москви на комуністичний Китай, ба що більше — домагався від Кремлю права на незалежність кожної компартії у світі і надання більш широким людським одиницям в самому СРСР. Советська преса врешті-решт надрукувала того листа, бо населення СРСР вже знало про його зміст із повідомлень різних закордонних радіовислов'єнь.

Хрущов, повернувшись із Чехо-Словакиї, хвалився у Москві повною згодою з чехословацькими товаришами „у всіх справах“. Не дивно, бо Чехо-Словакиї — це безпосередній сусід московської імперії. Хрущов намагається й далі на скликанні представників компартій 26 країн, всупереч червоному Китаєві, який стоїть на становищі, що для скликання „ідеологічної конференції“ потрібно зачекати ще декілька років. Така конференція буде точним барометром, який найкраще покаже глибину розколу між компартіями світу. Тим часом факти такі: 20-го серпня, як повідомляв „Нью Йорк Таймс“, із 26 запрошених Москвою компартій зголосилися до участі в конференції тільки 7 компартій: Австралії, Болгарії, Чехо-Словакиї, Франції, Мадяриції, Індії, Фінляндії. З повідомлень міжнародної преси з 8-го вересня виходить, що за той час зголосили свою участь у грудневій конференції, диригованій Москвою, ще дві компартії — Польщі та Італії, але остання ставить з резервом до міжнародної комуністичної конференції, яку планує Кремль на наступний рік. Таким чином, з 26 запрошених дотепер заявили про свою участь лише 9. Та й між тими очиними слухати й далі імперіалістично-шовіністичну Москву немає одностайної згоди. Наприклад, компартія Індії поділялася на дві частини: промосковську і супротивну — прокитайську, яку очолює А. Гопален. В кінці серпня в області Керала в Індії комуністи страйкували проти високих цін на харчі: промосковське крило віддало до т. зв. „сидячого страйку“, а прокитайське — до активного страйку, і тому поліція заарештувала 8 000 „прокитайців“. ЦК компартії Китаю опублікував звязки новоз'явленої компартії, яка виступає проти Москви, за скликання світової конференції компартій під егідою Пейпінгма. А це довело б до створення окремого „Інтернаціоналу“, вже 5-го з черги. Згода на московську конференцію з боку компартії Австралії означає лише половинну згоду, бо та компартія поділялася між Москвою й Пейпінгмом на дві фракції: перша йде сліпо за московськими указами, друга — вимагає права вести незалежну політику в своїй країні і в міжнародному комуністичному русі.

Найновіша розколина в комуністичному „моноліті“: червоний Китай, пославши на прикордоння свої війська, припинив усі торговельні зв'язки з московською маріонеткою — Монгольською Народною Республікою. Отже, СРСР мусять більше допомагати тій країні. Та одна справа давати „ідеологію“, а друга — хліб і машини.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ОПИТУВАННЯ

Виборча кампанія в повноцінному ході, і провідні кандидати обох головних партій вже почали битву, яка поглиблюється й поширюється тоді, коли в ній, по закінченні праці Конгресу, активну участь візьмуть кандидати на конгресмени і сенаторів. У цій битві послугуватимуться як зброєю і передвиборчими опитуваннями, які з такими популярними в цій країні і деколи навіть перешують вислідів виборів.

Енциклопедія Британіка подає, що в 1945 році у ЗДА і в деяких інших державах було понад 20 інституцій, які займалися дослідженням публічної опінії, а одночасно й формували її, подаючи висліди своїх опитувань до відома широкого громадянства.

Був час, коли американські громадяни беззаперечно вірили тому, що подавали їм до відома різні інститути дослідів публічної опінії. Але президент Гаррі С. Труман ніяк не хотів повірити запереченням Американського Інституту Публічної Опінії д-ра Джорджа Геллула в Принстоні, Н. Дж., що він має програму президентських виборів в користь республіканського кандидата, губернатора Томаса Е. Дью, і він застав виборчу кампанію до останньої години. І у висліді здобув перемогу.

Від того часу довір'я до вислідів опитування підупало, але це зовсім не значить, що такий спосіб виявлення громадської думки не має жадного значення. У 1948-му році д-р Геллул передбачав, що Дюй виграв президентські вибори більшістю, яка становить 49,5% відданих голосів, а Труман здобуде тільки 44,5%. Але Труман був перевибраний на президента більшістю 49,8%, а Дюй дістав тільки 45,4%.

Сеймур Мартин Ліпсет, директор Інституту Міжнародної Студії при Каліфорнійському університеті, гадає, що загада на вище помиляла д-ра Геллула, як також деякі неточності у висліді опитувань цього року в зв'язку із республіканськими правниками, зовсім не свідчать про те, що передвиборчі опитування не мають значення. Але він признає, що цього річні виборчі передбачування утруднені тим, що піддані демократи можуть підтримати республіканського кандидата, а помірковані республіканці заявляються за Джансона.

Директор Ліпсет гадає, що добре проведені опитування такі зможуть зорієнтувати виборців у тому, хто має більшу можливість виграти вибори. Після невдачі з опитуваннями 1948-го року Дослідна Рада в справах соціальних наук створила комітет з фахівців із університетських кіл, який мав виявити причини неуспіху. Цей комітет опублікував різні рекомендації для осіб, які реводять опитування, зокрема вимагаючи, щоб опитувачі подавали до загального від-

БАТЬКН! За'явіть замолу пачку літей з найстарішою, найбільшою й найбагатішою українською нацією, установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповіти їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового світового члена!

ма всі ті маніпуляції, які вони переповодять із зібраним матеріалом. Однак, не всі опитувачі застосовують ці вказівки, і тому деякі „передбачування“ не здійснюються.

Треба сказати, що дійсні опитування є фактично тільки звітами опитувачів про їхні досліді, а не „передбаченнями“. При цьому слід пам'ятати, що:

— Вони відбуваються перед виборами, і тому виявляють громадську думку в передвиборчому часі. Під час виборів громадська думка може змінитися внаслідок різних причин.

— Опитується тільки незначну частину виборців, а вислід опитування застосовується до всіх виборців. Наприклад, опитується 1 000 або й 3 000 виборців і робиться висновок, як голосуватимуть понад 60 000 000 американців. Очевидно, що про точність передбачення не можна говорити. Але ще більшою причиною неточності є вибір опитуваних осіб. Опитується білих, негрів, бідних, середньозаможних і багатих, католиків, протестантів і т. д. Але опитувач вибирає їх часто по лінії найменшого опору: він не заглядає у брудні вулиці переміст, у гетта деяких етнічних груп, переводячи опитування у багатіші частини міста.

— Деяка частина опитуваних не дає ніякої відповіді опитувачам, і таким чином з вислідів опитування випадають ці нерішлені особи.

— В загальному більший відсоток освічених і заможних виборців виконують свою виборчу повинність, як бідніші та менше освічені. Це треба пам'ятати, роблячи висновки з опитувань.

Під час цього річних виборів також допущено помилки. І так, у Каліфорнії, внаслідок того, що 18% опитуваних не мали певної думки щодо кандидатів, опитувачі стверджували, що губернатор Роквудфелл веде перед, а сенатор Голдвотер малою відстає від нього і тому може виграти.

Ще важче визначити висліди цього річні виборчої кампанії. Осє так опитування у Велдоті, в Джорджії, виявили, що з 334 членів місцевого Відділу Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій — 315 заявлялися за Голдвотера, хоч Головна Рада АФП — КІО закликає всіх своїх членів голосувати за Джансона.

В Нью Йорку один поліцейський заявив: „В цьому місті є 25 000 поліцейських, і я гадаю, що 23 000 голосуватимуть за сенатора Голдвотера“. Але одностайно колішній республіканський конгресмен у Брукліні сказав, що „слава Голдвотера меркне“, і напевно переможе демократ.

Оці зразки відповідей на запити опитувачів можна було б продовжувати, але наша ціль — вказати, що передвиборчі опитування, як засіб виявляти громадську думку, яка часто змінюється під час виборчої кампанії, не є певним і непомильним. До виборів залишається ще майже два місяці, і можна ще зайняти такі події, які вплинуть на таке чи інакше рішення виборців у цій демократичній країні, де вибори є дійсно тайні і відбуваються без жадного примусу.

3 ТАЄМНИЦЬ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

У видавничій Стемфордського університету нещодавно вийшла друком книжка, яка розкриває одну з найбільш таємниць другої світової війни. Цю книжку під назвою „Приклад зради“ написав професор історії цього ж університету, Челмерс Джансон, і розкриває вона життя та діяльність двох керівників шпигунської сітки на Далекому Сході.

Одним із цих мало знайомих „мистців“ міжнародного шпionaжу був німецько-російською кров'ю інтелектуаліст Річард Зорге. За словами проф. Джансона, це був незвичайний шпигун. Його спеціальністю не було викрадення таємних документів, розблення з них фотокопій і контрабанда цього цінного товару на місце призначення. За вісім років своєї діяльності він не украв з конференційного стола японського уряду або генерального штабу Японії ані одного документа. Це був високий клас політичний аналітик. Він писав об'єктивні справозданні на політичні або військові теми, і ці свої елаборати слав своїм ідеологічним симпатіям, московським комуністам.

Річард Зорге служив Москві не за гроші, а з ідейного переконання. Це був класичний зразок безхребетного ліберала, яких і в нашій дії стільки волюється по світі.

Колегою цього інтелектуала-шпигуна була також інтелегентна особа японського походження, Озакі, зазеканий паціфіст і ворог японських милитаристів. Подібно, як Річард Зорге, цей шпигун — ідеаліст визнавався аналітичним талантом, мав також непересічні письменницькі й журналістські здібності, також легко й безпідкорно знаходив контакти на самому вершк японської, а з нею й гітлерівської політичної драбини. До його рук доходили найбільш довірені місячні звіти японського уряду, які становили вихідну базу для майбутніх рішень о.сі Берлін — Токіо.

Проф. Джансон у своїй праці подає шість головних актів шпionaжу цих двох „по-братимів“ зради, які в деякій мірі мали чи не рішальну роль у діях другої світової війни.

У 1938-му році, під час японсько-советського збройного зудару на території Китаю, Озакі і Зорге виявилися, що уряд Японії зовсім не хоче роздувати цей небезпечний інцидент на Далекому Сході. Для Сталіна це була незвичайно цінна відомість, бо для війни Совети не були приготувані. Озакі і Зорге, крім того, роздобули з німецького амбасаді в Токіо і передали до Москви інформації про число японських дивізій на пограниччї Сибіру.

Під час цього далекого східного конфлікту один советський генерал перекинувся на сторону Японії. Це був великий удар для Москви, бо генерал — дезертир розкрив японцям ситуацію на фронті. Наслідком цього усунуло і негайно розстріляло командування фронту советського маршала. Озакі і Зорге дізналися про все, що розповів японцям генерал-утікач, і зібрані ними відомості разом з німецьким звітом про цю подію пересла-

ли в зашифрованому листі до Москви.

Другий прикордонний інцидент на тому самому терені, який сколихнув був світом, мав місце в 1938-му році. Дехто гадає, що це початок нового конфлікту на велику скало. Завдяки двом шпигунам і цим разом Москва дістала вчерепні відомості про стан і розміщення японських армій. Наслідком цього советські такти і летувство під проводом маршала Жукова здобули перемогу над японськими „агресорами“. Ще одну цінну „політичну рецензію“ переслали в Москву ці два шпигуни: Японії рішила не турбувати свого грізного советського сусіда, звертаючи всю свою військову акцію в південну Азію. Це була надзвичайно цінна відстака для Сталіна.

Ці два шпигуни переслали також Москві автентичну копію „трактату про вічну приязнь“ поміж тодішніми національним Китаєм і Японією — точно за один рік перед офіційним підписанням цього ж трактату. Це дало можливість Москві поспішити посиленню інфільтрації на ті терени.

Найціннішим вислідом шпionaжу цієї далекого східної сітки була переслана Москві за кілька тижнів перед днем 22-го червня 1941 р. пересторога про напад Німеччини на СРСР, із означенням числа німецьких дивізій і їх розташування. І досі невідомо, чому Сталін зігнував таку важливу для нього інформацію.

Також дуже важливим для Москви, навіть після 22-го червня 1941 року, було донесення цих двох архішпигунів, що Японія не планує атакувати СРСР, а ще походить на південну Азію. Ця інформація, передава до Москви 2-го липня 1941-го року, дозволила Сталінові забрати кілька найкращих дивізій із Далекого Сходу і врятувати ними столицю СРСР. Пізніше ці шпигуни повідомляли, що Японія ріши розпочати війну із ЗДА і Великою Британією.

У своїй книжці „Приклад зради“ проф. Джансон аналізує дії цих шпигунських сіток від її початків аж до неминучого кінця: ув'язнення цих двох „мужів довіря“ японського уряду і звільнення їх на шибениці, як зрадників. Викорито їх тоді, коли Того став прем'єром Японії і провів частку уряду від лібералів та червоних полематичів. Поміж арештованими були й ці два замасковані агенти Москви.

Під час суду над ними ніхто не знав, яку дійсну роль обидва вони виконували. Іх суджено лише за симпатію до комунізму, їм дано нагоду показатися, тобто виректися комунізму, але Озакі і Зорге не хотіли цього зробити. Іх страчено в перших днях воєнного конфлікту Японії із ЗДА. Аж нещодавно вишло на яв все те несамолюбне, майже фантастичне, що спричинило Японії та світові ці два шпигуни — фанатики комунізму.

Т. К.

● Терористи у Південному В'єтнамі фальшивою надією на демократію, або надісланих з Комуністичного Китаю бомбах, щоб здавалося, що це американські бомби і що співчинниками замахів були американці. Подібних провокацій аживають комуністи раз-у-раз. Наприклад, комуністи поширили брехню, що це американці спровокували вуличні заворушення, стріляючи до прохожих.

Україні страшна темна ніч, його голос було чути й тоді, як московсько-більшовицький терор заклетий уста всім політично-активним силам українського народу.

Микола Чернявський вважав, що відродження народу й будова української державності повинні спиратися на кращі історичні традиції нашого народу. В його громадській діяльності, правда не широкій, поза письменством, червоною ниткою проходить український націоналізм. Це він дуже добре й яскраво висловив у науковому журналі „Україна“, що його видавала Українська Академія Наук у Києві під редакцією професора Михайла Грушевського. У тому журналі в 1929 році Микола Чернявський писав у статті про Михайла Максимовича:

„Коли стати на грані XIX століття й увягти собі попередній історичний процес на Україні, як впливу на протязі віків руйнацію зведеної в далеких віках і не раз наново відтвореною великої будови Русь-України, то початок XX століття дасть нам таку картину: Стародавня будівля майже вся в руїнах. Мури поручено їй порозбировано. Місцями аріанізовано з землею. Подекуди на їх зведено нові конструкції й нового стилю й призначення надбудови. А вся руїна взагалі укрита лісом і бур'янами. І в тому лісі і в тих бур'янах нові мешканці пробивають собі нові тропи, заводять нові життя. Думають вони про день сьогоднішній. Нема й ніякого діла до віків занедбаної руїни. І нічого не роблять вони, щоб старі будівлі відновити, щоб те, що залишилося, зберегти.“

„Але іноді руїну ту відвідують туристи. Посидять, подивляться, посумують часом у самотині і йдуть далі. Що їм та руїна? Вони й не бача, або здатися річчю цілком нормальною, старе віджило свій час, зрушилось і нехай собі обертасте у сміття і порох!“

Цигарки без нікотини

Скільки мусить людина застосувати енергії, сили волі, щоб кинути адихати в себе шкідливу нікотину. І далеко не завжди досягається при цьому бажаних наслідків. Малою тут допомагають і втручання лікарів, і усвідомлення курцем, що він шкідить своєму здоров'ю. У ЗДА державні інституції рішуче й авторитетно виступають проти споживання населенням тютюнових виробів, які викликають чимало різних недуг в тому числі й найстрашнішу з них — рак.

Та ось кілька місяців тому світовою пресою пробігла вістка: в Болгарії приступили до виробництва цигарок, при куренні яких не виділяється нікотина. Подібну можливість дотепер виключалося.

В деяких країнах світу вирішили ближче ознайомитися з новими болгарськими цигарками. Бразильський уряд доправив видатному спеціалісту від медицини, д-ров Орляндю Моллісу, докладно визначити властивості цих цигарок, піддавши їх відповідній аналізі. Д-р Молліс це вже зробив і його висновки друкуються в поточній пресі, викликаючи до себе зацікавлення мільйонів читачів.

Дослідний Сільсько-Господарський Інститут Академії Наук в Софії, в Болгарії, оголосив для широкого загалу, що цигарки без нікотини, з назвами „Атланта“ та „Невтротабак“, надаються також до вжитку як ліки проти бронхіальної астми, виразки шлунку (улькосу), гастриту (запалення слизової оболонки шлунку), ангіни тощо.

Д-р Молліс не погоджується з таким ствердженням болгарської наукової установи. Він заявляє, що курення цигарок, вироблених з нового болгарського тютюну, не викликає названих хвороб, а лише хвилює усуває викликані симптоми. Він визнає, що болі під впливом цього тютюну швидко зникають і загальний стан хворого на деякий час поліпшується. Пояснює це він тим, що скурені цигарки виділяють із себе алкалоїди (органічні речовини), як бейладона, атропіна, гіошініна та ескополіаміна.

Однак, бразильський фахівець погоджується з тим, що нові болгарські цигарки дійсно не мають у собі нікотини, отже не є шкідливими для здоров'я. Треба зазначити, що при куренні цих цигарок відчувасте той самий запах та смак, як і при курінні цигарок звичайних.

Новий гатунок тютюну виплекали два болгарські агрономи, Христо Георгієв і Любомир Сухарев. Згідно з їхніми думками стриманим поясненням вони взяли кілька гатунків звичайного тютюну та різні лікарські рослини й почали їх „зблизжувати“. Робилися це шляхом запліднювання пазівків одних рослин до інших.

Болгарські агрономи тримають у таємниці, які саме рослини дали добрі наслідки при „зблизжуванні“ їх з тютюном. Залишається відкритим також питання: чи вирощений Георгієв та Сухарев тютюн підпадає ще спеціальній обробці, скажімо, хемічній, як впроді їде на цигарки. Поки що Болгарія за кордон продає лише готові вироби.

Ось так у нашій дії курення є не тільки шкідливою звичкою, але й застосовується як лікувальний засіб.

Мих. Килимний

Володимир Кедоровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(8)

Чернявський знав і вірив, що лише в тяжкій боротьбі український народ здобуде своє визволення, а тому й кликав його синів до боротьби. Це можна бачити хоч би з такого його вірша:

Я не бачив вас у вічі
І ніколи вас не чув,
Але серцем і думками
З вами всюди й завжди був.
З вами був я, не як рівний,
Не товариш бововий,
А як брат ваш, брат підбитий,
Та душею ще живий...
І не можу я боротися,
Тільки можу я співати,
Можу широким словом правди
Справді смілих прославляти.
Вам спліта такі лаври
Наша збурена доба,
Бо то ви у ній зробили
Громадлина з раба.
Так прийміть же і од мене
Од співця, борця, привіт:
Хай живе народна воля!
Хай скориться їй весь світ!..
(„Борячий“)

Вірш цей написав Чернявський, як привіт борцям в ча-

си революції 1905 року, коли здавалося, що „народна воля“ буде жити вільно на українських землях. Та сподіванка його не здійснилася. Революцію було здавлено, бо нарід не мав провідників, а сам був нездатний до довгої, апертої боротьби, і тому автор говорить:

Мчат мене крила по рідній країні,
Гляну, погляну, — де світ на Вікраїні?
Темно в паладах у панства старого,
Гуку не чути в паладах живого.
Плямами вікна холодні чорніють,
Сови по трубах і стогнуть і виють.
Музо, повідай, чом панство дрімає?
— Панство, мій друже, напів засипає.
Скарби прожоті, огні догоріли...
Трупів холодних вони не зогрили...
Панство славетне по склепах дрімає,
Спадши ж їх слави онук проживає.
Мчат мене крила по рідній країні,
Гляну, погляну, — де світ на Вікраїні?
Темно у бідній мужичій хатині,
Тихо і глухо, немов в доминах.
Ніч біди села вдягла, повиває.
Музо, повідай, чом темні так всюди?
— Світу не знали ніколи ці люди.
В панській неволі діди їх вмирали.
В злиднях, бідності батки виростали...
Важко їх дітям ті злидні збувати.
Пітьму ж одичну ще важче прогнати...
(„На крилах“)

Микола Хведорівч не був борцем-революціонером, але він був свідомий того, що розгання „пітьми одичну“, яка так тяжко обгорнула український народ. Він працював на ниві культурній, працював своїм пером над духовним визволенням і скріпленням національної свідомості свого народу. То-

Л. Полтава

ПОЛИЧНИК ТИРАНОВІ

(1)

Відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні 27 червня ще й досі є головною подією цього року, що й обговорює вільна українська преса. Справді, та надзвичайна подія вибухнула могутнім сивом свободи — і тому притримувалася до декілька днів перед відкриттям пам'ятника Кобзареві в ЗДА. Вони були немов прелюдією, увертюрою до могутньої симфонії волі у Вашингтоні. Маємо на увазі діяльність Анти-комуністичного Бюро Народів у Данії, Швеції й Норвегії у місяці червня, коли там саме перебував „з мирною візитом“ Нікіта Хрущов.

Ярослав Стецько

Відома, що генеральний секретар ЦК компартії СССР, вірний виконавець кримінальних заповідей Сталіна, Н. Хрущов під час перебування у Скандинавських країнах — категорично відмовився давати будь-які пресові інтерв'ю. Настільки Нікіта ІІ Сталіна передбачав, що його запитують і про „князьських товаришів“, і про „добродушів у країні соціалізму“, які купують за кордоном у капіталістичних хліб, і про „свободу“ творчості, а може й про „позоволених нації“. Відмову від пресової конференції Хрущова зручно використав прем'єр вільного українського правління, створеного у Львові в 1941 р., в'язень гітлерівського кадету, нині голова ЦК АБН п. Ярослав Стецько та його українські й інтернаціональні друзі по антикомуністичній праці: вони давали пресові інтерв'ю скандинавській і міжнародній пресі, друковані потім у пресових органах багатьох країн.

Скажемо коротко: про українську справу та справу визволення інших поневолених націй, про АБН і його керівника, у зв'язку з перебуванням у Данії, Швеції й Норвегії й виступами Хрущова у Скандинавії, писали газети Риму й Парижу, Стокгольму й Бонну, Нью-Йорку й Оттави, Копенгагену й Осло...

Двоїм між Хрущовим і АБН виразно показав, що можна мати велетенську мілітарну, економічну і політичну силу — і програги, коли за плечима немає найбільшої сили — Правди. Він показав також, що можна було програги бій під Полтавою в 1709 році, щоб виграти його — морально — в 1964 році в Стокгольмі, в ім'я перемоги національного Києва.

Що ж це був за двоїм? „Ми — молоді Данії, не боїмося запитати“...

Прибувши з пропагандивного візиту „миру“ й обману до Данії, Хрущов заявив, що він не даватиме жадних інтерв'ю. 15-го червня до Данії прибула делегація Анти-комуністичного Бюро Народів у Данії, Швеції й Норвегії.

роді, до складу якої входили: голова ЦК АБН Ярослав Стецько і члени ЦК представники Грузії, князь Ніко Наквашідзе, та пані Слава Стецько. Представителі в АБН висловили побажання давати інтерв'ю кожному журналістові у тій країні, в противагу мовчанці Хрущова. Тоді велика організація данської молоді, — „Демократичний Альянс“ — запросила представників АБН і влаштувала для них конференцію. У запрошеннях на ту конференцію, розісланих до світових пресових агентств, було сказано, що: „Хрущов б'ється прийняти вільну пресу; але ми — данська молоді, не боїмося запитати лідерів національно-визвольних підпільних рухів народів уярмлених у СССР, яких найбільше боїться Хрущов“. Далі там повідомлялось, що на пресоконференції в Копенгагені, у локалі студентської консервативної і релігійної молоді, буде присутній колишній прем'єр останнього вільного уряду України, голова ЦК АБН Ярослав Стецько.

Таким чином, „камерад“ Хрущов добре знав, хто там буде і хто такий „какой-то Стичко“...

На пресовій конференції було до 60 кореспондентів пресових органів світу, а також делегація АБН ушанувала своє присутність віцепрезидент парламенту Данії, П. П. Крафт — кол. міністер закордонних справ Данії, лідер протинімецького резистансу.

Від часу тієї пресоконференції і аж до повернення Хрущова в Москву — данська преса інформувала про всі події, часто згадуючи Україну, Білорусь, Грузію, Балтійські республіки та інші поневолені нації. Навіть комуністична данська газета „Ланд оф Фолл“ з 19 червня помістила відгук, нападаючи на Ярослава Стецька за „співпрацю з фашистами“ і навіть „погром жидів“, коли він сам сидів у німецькому кадеті, та називаючи Хрущова „ратувальником жидів“. Ця ж ліва газета назвала ідею АБН — „українським голдвертеризмом“, і очевидно, накинута на свободулюбні й самостійницькі гасла АБН. Але навіть ліні не могли мовчати, бо на пресоконференції в Копенгагені представники АБН виразили ненависть до Хрущова — як на кота України, Угорщини, Польщі та інших народів, підкреслили імпері-

лізм Москви, що є продовженням імперіалістичної політики білої, ще царської Росії.

На цій конференції солідаризувався з визвольними ідеями АБН і посадиш Копенгагену, правий соціаліст.

100 000 антикомуністичних листівок у Швеції

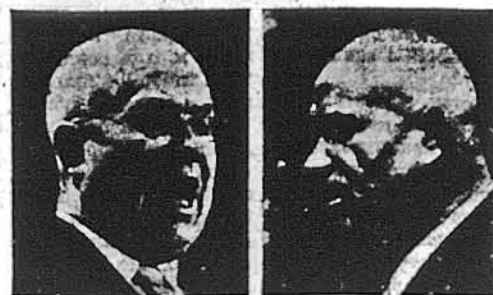
Хрущов ще не встиг допливати до шведського берега з Данії, як делегація АБН уже була в Стокгольмі, щоб виграти час і розгорнути ще ширшу діяльність.

За декілька місяців перед візитом Хрущова у Швеції був створений так зв. „Червоний Комітет“, складений з представників видатних шведських політичних, наукових, громадських діячів, очолений проф. Нерманом — приятелем Хрущова. До речі, проф. Нерман був головою шведської делегації на Конференцію АПАКЛ — Антикомуністичної Ліги Народів Азії, в Токіо у 1962 році. Крім того, місії й добре організовані у Швеції емігранти, з країн Балтики особливо Естонії, також повели відповідну діяльність. Великий успіх мала попередня підготовка діяльності серед шведської молоді: за декілька тижнів перед приїздом Хрущова делегата АБН, редакторка видання „АБН-Кореспондент“, пані Яро с л а в а Стецько, мала доповідь про поневолені нації на міжнародній Конференції скандинавської молоді, в Люнді, на півдні Швеції. АБН постачив шведську низку відповідних матеріалів, на основі яких, здебільшого, вони наперед приготували свої публікації шведською та англійською мовами. АБН влаштував у Стокгольмі виставку своїх видань, видань УККА англійською мовою, також нової книги „Російське поневолення України“ (деякі видання були згодом розповсюджені також у Норвегії, куди після моральної поразки під Стокгольмом поїхав Хрущов).

На вулицях Стокгольму й інших міст, на стінах домі, на громадських площах з'явилися тисячі листівок, зроблених у формі тих, що їх чіпляє поліція, розпукуючи злочинця. Була видана й інша листівка, у формі „програми-запрошення, з подібним змістом, що викривав Хрущова і його ЦК у Москві, як міжнародних злочинців, яких треба судити на міжнародному суді — про що й говорив представникам світової преси

EFTERLYST

FÖR MORD

CHRUSZTOV

SIGNALEMENT

NAMN: Nikita Sergejevich Chrusztov (alias "Ukraines bödel", alias "Bodapest slaktare")

ALDER: 70 år

YRKE: Chrusztov är anställd som rysk diktator med uppgift att undertrycka alla frihetssträvanden i världens övriga delar. Han skall vidare med list, hot och vid behov våld söka öka det kommunistiska inflyandet och vidmakthålla oroa i världen.

BROTTSFÖRTECKNING

Chrusztov var under 1930- och 1940-talen en av Stalins trognaste hantlangare. Han ledde personligen de utrensningar i Ukraina, som beräknas ha kostat över 400 000 människor livet. Chrusztov anbefallde personligen det blodiga undertryckandet av den ungerska frihetskampen för knappt ett år sedan. Han understöder aktivt en rad våldsbegär och hotar ständigt världsfreden med aggressiva handlingar och uttalanden. På direkt order av honom har Skammens Mur i Berlin byggts. Här dödas nästan dag-till-dags människor i sine förort och på friheten.

VARNING

Chrusztov är beräknad för sin opålitlighet och är som farligast, när han erbjuder vänskap. Han började de ukrainska utrensningarna år 1938 med att inbjuda Ukrainas ledande män till en fredlig konferens, vid vilken dessa fängslades och avrättades. På samma sätt lovades ledarna för den ungerska frihetskampen — Pal Maléter — fri läjd endast för att bli brevat mördad. I en liknande dödsfälla lurades även den dåvarande ungerska regeringen med Imre Nagy i spetsen.

sin personliga uppträdande är Chrusztov grov och brutalt. Han har sålunda vid flera tillfällen kallat Dag Hammarskjöld för en mördare. När så krävs kan han dock utveckla en klumpig charm, som har visat sig göra intryck på omisskännliga personer.

CHRUSZTOVS SYSTEMATISKA BRUK AV LÖGN OCH BEDRAGEN FÖR ATT NA SINA STYTTER BETYDER, ATT HAN ÄR EN UTMOMBEFÄLIGT FARLIG BROTTSPÄNS, SOM UNDER INGA OMSTÄNDIGHETER ÄR ATT LITA PÅ.

Reproduktion i listivka i samgående med Hruštova, som i postirerovano u Stokgol'mi.

на конференції у Стокгольмі тим, що, мовляв, СССР знову голова АБН Я. Стецько. Все коб відбулося тоді, коли Хрущова були змусили формально вітати у тій вільнолюбній країні (хоча королівська гвардія так і не одержала з нагоди його візиту парадних уніформ), і коли кат народів намагався підкупити Швецію

Українська хроніка

● Голова ВО Української Національної Ради, Микола Лизичий, зробив у Вінніпегу 12 вересня в залі Українського Народного Дому доповідь „Перспективи української визвольної акції“.

● П'ятий літературний конкурс СФУЖО не дав позитивних наслідків 3 одиннадцяти надісланих авторами — жінками поезії, склав та ілюстрації жадного твору жорі не нагородило, однак відзначило „Поворот“ Катерини Штутль, з Парижу.

● Молодий український лікар — дентист, Іван Дядек із Вінніпегу, закінчивши Манітобський університет, відкрив у Вест Кінгдоні, Манітоба, свій дентистичний офіс.

● У Маніфестційному званні СММ Онтаріо, в Канаді, що відбувся на Оселі „Веселка“, взяли участь понад 800 суміяти і сумінок та багатьох гостей. Головою Служби Вожу відправив Владислав Кир Ісидор Борейський. Головою промови виступив проф. Іван Вовчук. У музичній частині, крім різних музичних творів, було показано імпозантну картину „СММ — Кобзарів“.

● У Фінляндії чотири прани і центри партії, які разом мають більшість 113 членів на всіх 200 членів фінської парламенту, склали коаліцію, яка вживає заходів до створення нового уряду. Новим прем'єром став член Аграрної партії д-р Поганісс Віллі-Рейно. Опозицію становлять тепер 47 комуністів; 38 соціал-демократів і 2 ліви соціалісти.

Увага! Джерзі Сіті й околиця! Увага! В п'ятницю, 18-го вересня 1964 року в год. 7:30 вечером в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при Fleet & Oakland Ave. — JERSEY CITY, N.J., — відбудеться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Округового Комітету Відділів УНСоюзу НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

в яких повинні взяти участь члени Округової Управи та Урядовці і конвенційні Делегати наступних Відділів: 25, 70, 170, 171, 196, 213, 270, 275 281, 286, 287, 380.

На порядку наради: 1. Звіт з діяльності Округової Управи; 2. Обговорення успішного закінчення кампанії в Юллейно-му році УНСоюзу; 3. Святкова РОЗДАЧА МЕДАЛІ о. ГРУШКИ союзним діячам заслуженим в кампанії в 70-річчя „Свободи“.

У Зборах візьме участь Ярослав Падох гол. секретар УНСоюзу

Після Зборів відбудеться ПРИЙНЯТТЯ І ТОВАРИСЬКА ГІТІРКА. ДО УЧАСТІ В ЗБОРАХ ЗАПРОШЕНІ ЧЛЕНИ УНС ТА ШИРШЕ ГРОМАДЯНСТВО. УПРАВА ОКРУГОВОГО КОМІТЕТУ

Увага! Пасейк і округа! Увага! „РІДНА ШКОЛА“ при УККА — ВІЦІ ПАСЕП

ПОДАЄ ДО ВІДОМА, ЩО ШКІЛЬНИЙ РІК 1964-65

почнеться нормальним навчанням в СУВОТУ, 19 ВЕРЕСНЯ 1964 р. о год. 9-й ранку в ПУБЛІЧНІЙ ШКОЛІ Ч. 10

Навчальний рік започаткується Богослужбами в українських католицьких і православних церквах о год. 8-й ранку.

В цьому дні будуть передані нові книжки до першої кл. як теж додаткові до інших класів. Українці, сповнюючи свій священний обов'язок і не дозволяючи, щоб навіть одна однієнька наша дитина не стала учнем „Рідної Школи“, що ратує нашу громаду від національної загибелі. Дирекція „Рідної Школи“ Батьківський Комітет

В цілоденній школі при церкві св. Духа в Брукліні почалося навчання

14-го вересня почалося навчання в цілоденній школі при церкві св. Духа в Брукліні при П'ятій вулиці, Північ. Навчання почалося відразу в двох класах, першій і другій, та в дитячому садку. В школі працюють фахові вчителі за планом для цілоденних католицьких шкіл в Бруклінській дієцезії.

Та всі ми знаємо, що навчання в цілоденних наших школах при парохіях дає нашим дітям ще й ті вартості, яких українська дитина не зможе знайти в публічній школі. В бруклінській школі працюють вчителі, які знають українську мову, і які навчатимуть своїх учнів і учениць ще й пошани до нашої Церкви та народу.

Батьки повинні знати, що українська парафіяльна цілоденна школа виховас їхніх дітей в тому дусі, якого домагався великий український Тарас Шевченко, що треба чужого навчатися, але і свого не зуртати. Часто можна почути нарікання батьків на те, що їхні діти зуртати своїх батьків та соромляться свого походження й своєї віри. Цього напевно не було б, коли б ті діти від дитинства виховувалися у своїй рідній

школі і під проводом своїх учителів чи учительок. До школи можуть записатися не тільки діти з Брукліна, але також із сусідніх наших громад, які не мають своїх шкіл: з Асторії, Озон - Парку та Джамайки. Парох церкви св. Духа о. декан Володимир Андрушків гарячими словами запрошував в церкві в неділю 13-го вересня парохіян, щоб своїх дітей записували до цієї школи. Вписуватися можна щоденно в будинку парохії св. Духа при 161 Норт 5-та вулиця в Брукліні, Н. П. Число телефону EVergreen 8 — 5634.

Треба ще згадати, що школа міститься в розкішному новому будинку, що стоїть зараз біля церкви. Владика Йосиф Шимондос заохочує вірних парохії св. Духа до того, щоб послали своїх дітей до своєї рідної школи, бо тільки це свідчить про повну духову зрілість українського народу, який зможе втримати своє релігійне й національне обличчя серед того моря, що його окружає. Коли б при церкві св. Духа була існувала своя цілоденна школа від кількох десятирок років, тоді ця парохія мала б тепер вдвоє більше вірних, як тепер.

Л. Луців

3 глибоким сумом повідомляю Рідних і Знайомих, що 27-го червня 1964 року у шпиталі Фінікс, Арізона, по короткій але тяжкій недугі упокоївся в Бозі мій Найдорожчий МУЖ

с. п. ВАСИЛЬ ЯРЕМЧУК Народжений 11-го січня 1892 року в Поріччі Любинецьке, пов. Городок, Галичина.

До Америки приїхав в 1909 році, працював шахтарем в Пенсильванії, потім батюшкою в Шингаї і Мінної. В 1960 році з дружиною переїхав до Фінікса, Арізона. ВІЧНА ТОВА ПАМ'ЯТЬ! Горем пририта Твоя Дружина — ТЕТЯНА ЯРЕМЧУК

В невимовній жалі і смутку повідомляю, що несподівано відійшла у Вічність 13-го вересня 1964 року наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п. Станіслава БЕРЕСТЯНСЬКА з дому ШАНДУРСЬКИХ проживши 51 років.

Похоронні відправи відбудуться в каплиці Братів Оленців до Катедри св. Миколая о год. 9-й ранку в середу 16-го вересня 1964 року, в офісній на цвинтарі св. о. Миколая в Шингаї, Іллі.

Таким горем пририта родина: муж — ЯКІВ дочка — ГРИНА з мужем КАРЛОМ КРАПІВНИКОМ сини — РОМАН І ЮРІЙ з дружиною ІВАННОЮ плуки — АННА, МАРТА, БОГДАН І ФРЕМ

Замість квітів на могилу бл. п. інж. МИХАІЛА БЕРЕЗОВСЬКОГО, що несподівано відійшов у Вічність 13-го вересня 1964 року, складомо 25.00 доларів через Братство „Броді Лев“ в Нью-Йорку, на Сироті в Європі.

Дружині і Доні Покійного щиро наше глибоке співчуття. Григорій і Іван ЯРЕМЧУКИ

ПОДЯКА Дня 8-го серпня 1964 року відійшов у Вічність у Бозі Всевисшнього на 78-му році життя мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. ПЕТРО РАКОЧИЙ Цією дорогою ширю дякую усім Приятелям і Знайомих, що привчали мене до вшанування пам'яті Покійного та виявляли глибоке співчуття в хвилину, для мене так важку. В першу чергу ширю дякую Веч. о. парохові Н. Волковському, Веч. о. деканові В. Волонінові і Веч. о. В. Долговичові за відправу похоронних Богослужб і за відправлення Покійного на місце Вічного Спокою та ринков Веч. о. д-рові П. Івахові в Бюфало за високою співчуття.

Щира подяка пп. Романові і Анні Слободян за участь в похоронних обрядах та зворушливі слова прощання в Дорогу Вічності.

Потіхою у моїй смутку було співчуття Рідних та Приятелів з Канади, які так щироно прибули, щоб віддати останню прислугу Покійному.

Дякую всім Членам місцевого хору під проводом п. Ярослава Біласа, які щироно співали заупокійні Псалми.

Всім тим, що замовили Заупокійні Служби Божі, що зложили квіти на могилу, чи замість квітів зложили свої пожертви на добродійні цілі — моя сердечна подяка.

Тяжким горем пририта МАРІЯ РАКОЧА з Родиною

Енциклопедія Українознавства в АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ — це могутня зброя в ширенні правди про УКРАЇНУ, видава за ДРІБНІ ДАТКИ 84,000 членів УНСоюзу. Тільки у великій громадській можливості величкі досягнення. ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ

в УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ СОЮЗІ!

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКР. ВІСЬКОВО-ІСТОРИЧНОГО ІНСТИТУТУ НТШ відбудеться в суботу, 19-го вересня 1964 р. в год. 6-й веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Нью-Йорку.

В програмі Конференції: Д-р І. РИЖИЙ виступить доповідь на тему „Санітарна служба у Львові в часі Листопадових Днів 1918 р.“. Вхід вільний. Дирекція Укр. Віськово-Іст. Інституту НТШ

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО що дня 3-го жовтня 1964 року — ВІДКРИВАЄТЬСЯ — БАЛЕТНА ШКОЛА при 140 Друга Евно в НЬО ПОРКУ (Український Народний Дім) під керівництвом артистки балету Київського і Львівського оперних театрів ОЛЬГИ КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВКИ

Приймається дітей від 6-го до 15 років. ВПИСИ дітей кожної суботи від год. 2 до 3-й в УНДОМІ. Телефонічні інформації OR 4-8280 або SP 7-0689

КОНВЕНЦІЯ Українсько-Американських Республіканських Клубів стейту Нью Джерзі — відбудеться — в неділю, дня 20-го вересня 1964 року о годині 4-й по полудні у ДОМІВЦІ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ“ 508 18th Avenue в НЬОАРКУ, Н. Дж.

В Конвенції візьмуть участь адв. Т. ДАРМОНАВІ і п. П. БАТЛЕР. Запрошуються всі зацікавлені.

ПРИМІТКА: Закликаємо всіх Українців реєструватися до дня 24-го вересня, щоб мати змогу голосувати у президентських виборах.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ Нью Йорк — влаштує — в днях 19-го і 20-го вересня 1964 року на кортах „СОЮЗІВНИ“ ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

в подвійній грі ЧОЛОВІКІВ та в мішаних грі за НАГОРОДИ ушановані „СОЮЗІВКОЮ“

Початок змагань в СУВОТУ, 19-го ВЕРЕСНЯ ч. р., о год. 9:30 рано

Зголошення безпосередньо перед початком змагань.

Субота, 19-го вересня 1964 року ОКУРЖНІ СХОДИНИ Відділів УНСоюзу стейту Мериленд і м. Вашингтона, Д. К. В сходах повинні взяти участь урядовці, конвенційні делегати та члени таких Відділів: БАЛТІМОР 148, 320, 337; КУРТИС БЕШ 55, 81, 290; ВАШІНГТОН, Д. К. 15; БЕРЛІН 260.

Нарада відбудеться в год. 4:30 по пол. в год. „САМОМОЧІ“ при 239 С. Бродвей в БАЛТІМОРІ. В нараді візьме участь організатор УНСоюзу СТЕПАН ГАВРИШ

В програмі наради святочне вручення заслуженим організаторам медаль о. Г. ГРУШКИ. УПРАВА ОКРУГИ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Клівленді, Огайо — влаштує — в неділю, дня 27-го вересня 1964 року Початок о год. 2-й попол.

В ГОРОДІ УКР. КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ STATE ROAD — PLEASANT VALLEY on HEORTZ RD., PARMA, OHIO

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ для відзначення 150-их РОКОВИН ГЕНІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПАТРОНА УНСОЮЗУ

з участю Шановного Гостя інж. С. КУРОПАСЯ, Містопредсідника Екзекутивн УНС

ДОБІРНА ОРКЕСТРА В ЛЬОТЕРІ: 1. Телевизор, 2. Радіо, 3. Комплет кух. ножів. Смачений і десертний буфет у заряді ВП. Паль — Члени УНСоюзу.

Шановне Громадянство Клівленду і околиці до участі запрошує КОМІТЕТ

Увага! Імпреза відбудеться без огляду на погоду. Увага!

Український Музичний Інститут — ВІДІЛІ — в КЛІВЛЕНДІ та ЛЬОРЕЙН, Огайо ОГОЛОШУЮТЬ

ВПИСИ на НАВЧАННЯ ГРІ на ФОРТЕП'ЯНО, СКРИПКИ, ВІОЛОНЧЕЛІ, СОЛІСНІВУ та МІСТЕЦЬКОГО СЛОВА. УЧИТЕЛІ: Слава Барич — Ярослав Барич — Грина Виноградська Марія Грушківна — Дарія Милота — Мирон Шиня Зголошення: в Клівленді — тел.: 888-0385 — в Льорейні — тел. NR 7-0849

